

Władze Ukrainy wobec inwazji rosyjskiej

Krzysztof Nieczypor

W reakcji na napaść zbrojną Federacji Rosyjskiej prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski wygłosił orędzie do narodu, w którym zaapelował o zachowanie spokoju i zapewnił, że armia ukraińska jest w pełni gotowa do obrony kraju. Poinformował też, że przeprowadził rozmowy telefoniczne z przywódcami USA, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Polski i Litwy oraz przewodniczącym Rady Europejskiej – zwrócił się o udzielenie niezbędnego wsparcia Ukrainie oraz zorganizowanie międzynarodowej koalicji na rzecz powstrzymania agresywnej polityki Władimira Putina. Szef ukraińskiego MSZ zaapelował o wprowadzenie natychmiastowych sankcji wobec Rosji obejmujących jej pełną izolację dyplomatyczną i wyłączenie jej z systemu finansowego SWIFT, a także o przyznanie Ukrainie pomocy finansowej, wojskowej i humanitarnej.

Rada Najwyższa Ukrainy na nadzwyczajnym posiedzeniu przegłosowała na wniosek prezydenta wprowadzenie stanu wojennego na obszarze całego kraju na okres 30 dni. Przewiduje on przekazanie odpowiednim organom władzy państwowej i samorządowej oraz dowództwu wojskowemu wszystkich niezbędnych uprawnień dla obrony kraju przed agresją zbrojną. Minister obrony ogłosił powszechną mobilizację – wezwał wszystkich mężczyzn zdolnych do noszenia broni do zgłaszania się do regionalnych jednostek sił obrony terytorialnej. Zełenski w kolejnym wystąpieniu poinformował o zerwaniu stosunków dyplomatycznych z Rosją i wezwał Siły Zbrojne Ukrainy do zadania jak największych strat przeciwnikowi.

Komentarz

- Oświadczenia władz ukraińskich cechuje spokój i świadomość, że jednym z głównych instrumentów rosyjskiej agresji jest dezinformacja służąca wzbudzeniu paniki i defetyzmu w społeczeństwie ukraińskim. Władze wezwały do czerpania informacji wyłącznie ze sprawdzonych, przede wszystkim państwowych źródeł. Apele te dotychczas spełniają swoje zadanie: mimo że obserwuje się korki przy drogach wyjazdowych z dużych aglomeracji miejskich (głównie Kijowa i Charkowa), a także kolejki na stacjach benzynowych i przy bankomatach, społeczeństwo w ciągu pierwszych godzin rosyjskiej agresji należy uznać za niepoddające się panicznym nastrojom. Wpływ na to ma również fakt, że atak armii rosyjskiej w początkowej fazie konfliktu ma charakter punktowych uderzeń powietrzno-rakietowych na obiekty infrastruktury wojskowej. W nielicznych przypadkach doszło do ostrzału budynków cywilnych.
- Z badań opinii publicznej przeprowadzonych w ciągu ostatniego miesiąca wynika, że społeczeństwo ukraińskie jest zdeterminowane do obrony kraju i wyraża gotowość do

zbrojnego stawienia oporu (deklaruje to ponad 37% mieszkańców) oraz udziału w akcjach obywatelskiego nieposłuszeństwa wobec potencjalnych rosyjskich okupantów (25%). Jedynie co piąty respondent (19,9%) zdecyduje się na ewakuację z terenu objętego działaniami wojennymi do bezpiecznego miejsca w kraju lub za granicą. Deklaracje te mogły być jednak w dużym stopniu rezultatem przekonania Ukraińców o niewielkim prawdopodobieństwie napaści zbrojnej ze strony Rosji – tylko 19% ankietowanych uznawało ryzyko agresji rosyjskiej za wysokie, 33% oceniało je jako średnie, a 45% – jako niskie lub zerowe.

- Utrzymanie nastroju mobilizacji będzie zależeć od skali dalszej agresji sił rosyjskich, a także zdolności oporu armii ukraińskiej. Cieszy się ona bardzo dużym autorytetem wśród obywateli. Społeczeństwo jest przekonane o jej wysokich zdolnościach bojowych do stawienia skutecznego oporu – 62% Ukraińców wierzy, że Siły Zbrojne Ukrainy będą w stanie obronić kraj w razie napaści. Z tego względu zadanie im ciężkich strat w krótkim okresie może istotnie wpłynąć na wzrost zwątpienia i poczucia bezsilności mieszkańców. W przypadku rosnących strat po stronie rosyjskiej obywatele zostaną jednak zmobilizowani do stawiania czynnego i powszechnego oporu, uniemożliwiając Rosji trwałe opanowanie ukraińskiego terytorium, choć przy kontynuowaniu przez nią „wojny bezkontaktowej” będzie to utrudnione. Ważnym zadaniem władz w Kijowie jest utrzymanie spójnego przekazu opisującego walki z wkraczającymi siłami rosyjskimi. Przestrzeń informacyjną (sieci społecznościowe) Kreml wykorzystuje do podawania manipulacyjnych danych o klęsce sił ukraińskich i masowej dezercji z linii frontu. Osiągnięcie przewagi nad rosyjską dezinformacją będzie warunkiem utrzymania wysokiego morale społeczeństwa.